

D E C A G Y N I A.

PHYTOLACCA DECANDRA: floribus decandris, decagynis.

Folia, radix, olim officinalia erant: folia anodyna existimantur; succus radicum purgat vehementer. Dale. Succus hic radicum ad unum vel duo cochlearia exhibitus, est purgans remedium in Virginia commune. *Onom. Botan.*

Tenella planta primo vere a Virginiae incolis editur; adultior venenata est: teste KALMIO. *Amæn. Acad. 6. p. 128.* Succus expressus jam adulatorum foliorum, in sole ad unguenti consistentiam inspissatus, contra Cancrum adhibetur; quamvis SPROEGEL sæpe medicamentum hoc inefficax se invenisse testetur: in scopum supra dictum recentia etiam folia ad loca cancrofa applicantur. Baccæ in autumnno ab infantibus impune sæpe comeduntur; licet earum succus, qui pulchrum, ast inconstantem colorem rubrum dat, cani exhibitus, Tremores, & leves Contractiones causaverit. *Onom. Botan.*

D O D E C A N D R I A

M O N O G Y N I A.

ASARUM EUROPÆUM: foliis reniformibus, obtusis, binis.

In officinis Afari folia celebrantur amaro-
acria, nauseosa; vi vomitoria, purgante, er-
rhina,

rhina, diuretica, diaphoretica, emenagoga
 prædita à LINNÉ. Radix hujus herbæ ad
 ℥j. optime purgat; ita tamen, ut in pulvere
 tenuissimo exhibita, emesin excitet; in grossiori
 vero absque everfione ventriculi alvum ape-
 riat. In decocto vinoso vomitoria est, vel
 purgans; in aquoso vero sudorifera, vel diu-
 retica. Folia No. vj. ipsa fere radice sunt
 fortiora; adhibentur vero rectissime contusa,
 & macerata frigide per noctem, in vini uncia
 j. Extractum tam radicis, quam foliorum,
 cum Spiritu Vini commode agit. Asarum hoc
 Ipecacuanhæ haud inepte substitui potest. *Amen.*
Acad. 7. p. 307.

Minoribus dosibus datam radicem, aut
 longiore coctione debilitatam, egregie resol-
 vere observatum est. RULANDUS, & SCHEF-
 FER Hydropicos inde viderunt curatos: pa-
 tet hinc, cur virtutes ejus diaphoreticas, diu-
 reticas, emenagogas celebrarint Auctores.
 SPIELMANNUS: ubi plura videri possunt.

In Anglia, referente DALE, a Botanopolis
 Asarum Virginicum pro Europæo vendi solet;
 cum id, odore & sapore apprime referat.

BOCCONIA FRUTESCENS: Calyx dy-
 phillus, Corolla nulla. Stylus bifidus. Bacca
 exarida, monosperma.

Integra planta acerrima; succo flavo, Che-
 lidonii succo simili, scatet. Americanis ad
 verrucas exurendas inservit.

DODECANDRIA TRIGYNIA. 145

tibus, & roborantibus adscribitur. FORESTUS ea intus assumta Hæmorrhoides & Prolapsum ani sanatum, & Lapidem vesicæ ita comminutum, ut per frustra cum lotio exierit &c. se vidisse curatum testatur: referente SPIELMANNO.

T R I G Y N I A.

EUPHORBIA ANTIQUORUM: aculeata, subnuda, triangularis, articulata: ramis patentibus.

Omnes generis hujus species mordaci quadam acrimonia scatent; quæ licet in aliis magis, minus in aliis emineat; licet alias præ aliis magis occupet partes, toti tamen generi communis esse deprehenditur: sic ex observationibus Euphorbia Cyparissias vehementius agit, quam Euphorbia heioscopia; sic succus longe magis causticus est, quam folia & fructus; & hæc, acriores denuo radice. Omnes plantarum harum partes, si recentes cuti applicentur, Tumores, dolorificas Inflammationes, vesicas excitant; deglutitæ, Inflammationes faucium, laringis, ventriculi, intestinorum, Diarrhæas, Dysenterias, Ventris tormina, Vomitus, Hæmoptoes, Hydropes, non raro mortem causant: panis ipse in furno planta hac calefacto pistus, ex relatione quorundam alvum movere creditur, referente Cl. GMELIN: qui etiam apes, quæ ex defectu meliorum plantarum

K

hanc

hanc in usum vocant, perire; & cætera animalia ab ejus usu eodem, ut supra innui, modo affici; capris exceptis, quæ absque ullo præjudicio hac planta vescuntur, asserit.

Quæ nunc in genere de Euphorbiis dixi, confirmabuntur per omnes ejus species, quæ sequuntur; nimirum quarum effectus per observationes, & experimenta noti sunt.

Antiqui, uti etiam Ipse DALE, crediderunt probabiliter succum inspissatum Euphorbiæ, qui in officinis sub nomine gummi Euphorbiæ prostat, ex hac tantum planta colligi; quæ ideo forte ab *Illustrissimo* LINNÆO, utpote Antiquis vel ex hoc capite præ reliquis magis nota, Euphorbia antiquorum nuncupata fuit. Alii Euphorbiam officinalem considerarunt ut plantam succum hunc officinis largientem, quem nunc æque ex officinali Euphorbia, quam etiam ex hac colligi novimus. *Onom. Botan.* Nihilominus de succo *Illustriff.* LINNÆUM secutus, sub Euphorbia officinali, quæ nunc sequitur, sermonem instituiam.

EUPHORBIA OFFICINARUM: aculeata, nuda, multangularis; aculeis geminatis.

In officinis Euphorbiæ gummi ex hac planta prostat. Incidens, corrodens, rubefaciens, vesicans, excorians, stimulans, pellens, drasticum, sternutatorium. Hoc primum, ut *PLINIUS Lib. 25. C. 7. refert.* *JUBA Mauritanæ Rex* in monte Atlante invenit, & plantam

tam unde effluit, nomine sui Medici EUPHORBII dicti, & ANTONII MUSÆ ejus fratris, Medici Augusti Imperatoris, Euphorbiam appellavit: quæ dein nomen, ut patet, generi dedit. Cum vero Inventor plantæ hujus, non diu ante æram Christianam vixit, mirum non est, apud Antiquiores ullam Euphorbii mentionem prostare: hinc & THEOPHRASTUS, qui longe tempora hæc antecessit, nihil de hac adnotare potuit; & Galenus pauca etiam admodum de Euphorbio scripsit; & si ejus mentionem fecit, ex aliorum potius relatione locutus est: causticum tamen hoc, illo præeunte, omnes omnium ætatum Medici statuerunt. DIOSCORIDES vero diligentius profecutus est modum colligendi Euphorbiam, quod in ventriculis ovium conservari scripsit. Effectus quos interne assumtus succus ille inspissatus producit, sequentes MERCURIALIS *Cap. 7. de Venenis calidis* recenset. „ Aestuationem „ ingentem, ob inflammationem oris, ventriculi, „ intestinorum, sitim, singultum, convulsionem, fluxus. „ Et PETRUS de ABBA-
No Cap. 19. de Venenorum remediis „ ille, „ cui datus fuerit succus Tithymalorum, patietur fluxum ventris, & vomitum, & accidentia Cholericæ passionis. „ TULPIUS Convulsiones periodicas ab eo ortas, observavit: hypercatharsin cum gravissimis doloribus GULDENKLEE; Dysenteriam altero die lethalem

ALEXANDER BENEDICTUS: his subjungit
 SPIELMANNUS: „ licet itaque intus in mor-
 „ bis, ubi drastica proficua fore reputantur, a
 „ quibusdam commendetur, prudens Medicus
 „ numquam ægrotos suæ fidei commissos, gra-
 „ vissimis ab eo periculis metuendis exponet;
 „ cujus rei etiam *Cel. de CRANTZ* meminit, dum ait:
 „ planta hæc incisa lac fundit causticum in-
 „ flammans, infelici in horto *Lugduni Ba-*
 „ *tav.* exemplo: lacryma hæc exsiccata ar-
 „ dentissimum hydragogum interno non satis
 „ tutum usu, etiam inter errhina infame „ **BAR-**
THOLINUS inde caput intumuisse, faciem cum
 faucibus inflammatam, insequente Stranguria
 vidit, SPIELMANNO citante. Extus interdum
 rubefacientibus, & vesicantibus commiscetur;
 pulvis ejus ossibus inspergitur, quorum exfolia-
 tio promovenda est, & nervis, quos destrui
 indicatio jubet. *Cel. de CRANTZ.* SPIELMAN-
 NUS. Notari porro meretur, ad externos etiam
 usus pulverem hunc vehementer causticum
 mitigari a nonnullis addito Sale alcalino, Oleo
 presso, vel pulvere radicis Iridis Florentinæ.

Oleum, quod, coquendo in Oleo Euphor-
 biam, obtinetur; in morbis capitis frigidis, &
 in Paralyfi SPIELMANNUS: in Tumoribus
 duris *Cel. de CRANTZ* laudat.

EUPHORBIA CHAMÆSICE: dichoto-
 ma; foliis crenulatis, subrotundis, glabris; flo-
 ribus

ribus solitariis, axillaribus; caulibus procumbentibus. *Mant.* 393.

Herba a **DIOSCORIDE** jam recensetur alvum resolvere, succumque simili modo prodesse; qui illitus, contra scorpionis etiam ictus auxiliatur. **DALE.**

EUPHORBIA PEPLIS: dichotoma; foliis integerrimis, semicordatis; floribus solitariis, axillaribus; caulibus procumbentibus.

Plantæ hujus herba itidem officinalis; iisdem cum aliis Euphorbiæ speciebus viribus pollet. **DALE.**

EUPHORBIA PEPLUS: umbella trifida, dichotoma; involucellis ovatis; foliis integerrimis, obovatis, petiolatis.

Herba æque ac fructus in officinas recipitur: bilem, ac pituitam detrahit: in hydromelite pota, obsoniis inspersa, conturbat alvum, **DIOSCORIDES, DALE.**

EUPHORBIA LATHYRIS: umbella quadrifida dichotoma; foliis oppositis, integerrimis.

Semina plantæ hujus sub nomine Cataputiæ minoris in officinis inveniuntur; oblonga, rotunda, pisco majora, includentia sub pellicula corticosa nucleum album, pinguem, saporis subdulcis, acris, nauseosi. **DALE.** Planta ipsa lætescens, acris, septica; vis corrodens, rubefaciens, vesicans, excorians, stimulans, drastica à **LINNE.** Succo lacteo, acerrimo;

150 DODECANDRIA TRIGYNIA.

planta violentissime sursum deorsumque movet, non sine corrosionis & Gangrænæ periculo; eandem vim semina possident. *Cel. de CRANTZ.* Galenus jam grana hæc maxime purgatoria pronuntiavit. TRAGUS grana 12. vel 14. tusa vinoque pota, totum commovere corpus, alvum purgare, pituitam, & bilem ducere, vomitiones potenter provocare, Choleram & Melancholiam adducere, asserit.

EUPHORBIA APIOS: umbella quinquefida, bifida; involucellis ramiformibus; primis obcordatis. Rami steriles; foliis lineari-lanceolatis, obtusis. Floriferi vero subrotundo-ovatis. Umbella quadrifida, bifida, nec ultra. Involucrum universale quadriphyllum; foliolis subrotundis, vix acutis. Involucella priora foliolis obcordatis; posteriora reniformibus, vix mucronatis.

Radix hujus olim in officinis occurrebat, vi alvum ducendi prædita. DIOSC. DALE.

EUPHORBIA SPINOSA: umbella subquinquefida, simplici; involucellis ovatis; primariis triphyllis; foliis oblongis, integerrimis; caule fruticoso. *Mant. 393.*

Flores sæpius solitarii. Capsulæ verrucosa. Petala rotunda.

Succus vi pituitosos humores educente præditus, olim in officinis servabatur. DALE.

EUPHORBIA PITHYUSA: umbella quinquefida, bifida; involucellis ovatis, mucronatis

natis; foliis lanceolatis; infimis involutis, retrorsum imbricatis.

Hujus quoque radix scopo purgante adhibebatur. DALE.

EUPHORBIA PARALIAS: umbella subquinquefida; bifida; involucellis cordato-reniformibus; foliis sursum imbricatis. *Petala integra. Planta glauca.*

Tota planta olim in officinis ad similes usus ut præcedentes recondebatur. DALE.

EUPHORBIA SEGETALIS: umbella quinquefida; dichotoma; involucellis cordatis, acutis; foliis lineari-lanceolatis; superioribus laterali-bus. *Petala lunata. Fructus lævis, angulis scabris; umbella sæpe longitudine totius plantæ. Involucella fere semiorbiculata. Rami etiam floriferi infra umbellam.*

Folia, quæ olim usu veniebant, cum reliquis quoad virtutem convenire creduntur. DALE.

EUPHORBIA HELIOSCOPIA: umbella quinquefida; trifida; dichotoma; involucellis obovatis; foliis cuneiformibus, ferratis. *Petala integra. Fructus lævis.*

Herba quæ olim in officinis servabatur, cum Tithymalis viribus convenit DALE. Capræ sæpius hac planta vescuntur absque ulla noxa; nisi quod caro illarum pessimi, & nauseosi saporis evadat: idem vaccis, & ovibus accidit, si contra consuetudinem hanc plantam comederint.

Oves vero ventris fluxu inde afficiuntur. *Cl.*
GMELIN.

EUPHORBIA VERRUCOSA : umbella quinquefida ; subtrifida ; bifida ; involucellis ovatis ; foliis lanceolatis , ferratis , villosis ; capsulis verrucosis ; caules decumbentes ; petalâ integra.

EUPHORBIA ESULA : umbella multifida ; bifida ; involucellis subcordatis ; petalis subbicornibus ; ramis sterilibus ; foliis uniformibus.

Cortex radicis , & folia officinalia sunt. Radix est oblonga , foris fusca , intus ex flavo albescens ; saporis paulo acrioris ; gustu linguam , fauces ignea acrimonia adurit ; assumpta vero , tanta cum vehementia , & simul molestia hydropicorum aquas , per vomitus , ac sedes exterminat , ut non sine cautione usurpanda sit :

DALE. Maceratione in acidis corrigitur : *Idem*
Cl. **SCOPOLI** vidit ab externo plantæ hujus usu , dum scroto applicabatur , tumorem magnitudinem capitis humani superantem ; & ab eadem planta abdomini applicata , illud in maximam intumuisse molem ; quem inflammatio totius abdominis , quæ cito in Gangrænam , & dolorificam mortem vergebat , presso sequebatur pede. Si ejus succo palpebris ad se invicem adductis , tarsus oculorum inungatur ; oculi Inflammatio , & brevi perfecta visus jactura observata fuere. Si igitur externus ejus usus adeo vehementes

pro-

producat effectus; mirum omnino non est, si interne assumta, fortius agat. Ex observatis BUCHOLTZ triginta radices grana fæminæ cui-dam vitam ademisse notum. GUERIN *loc. cit. pag. 37.* refert, radices in majori dosi quam par erat, rustico ad expurgandum exhibitas, vomitus conciliaffe acerbissimos, & ex vase pulmonico inde rupto mortem secutam fuisse, observante LEDEL. Febrem inde suppressam, & Anasarcam excitatam notavit SIEGESBECK. Nihilominus semina, & radices cortex, ut vehemens medicamentum hydragogum, ad Hydro-picorum præcipue aquas educendas, dum adhuc intestina illibata adsunt, a nonnullis Medicis, ut dictum, adhibetur. CHOMEL, & HILDANUS addito Sale Tartari. succum hujus plantæ per aliquot dies relinquebant, tum ad extracti consistentiam inspissatum, dosi granorum duodecim, eodem cum effectu ac Scammoneum, scopo purgandi, ægris propinabant. Plura in *Dissertatione Cel. GMELIN* legi possunt; ubi etiam meminit, forte hujus plantæ seminibus piscium fures uti, ea aquæ immittendo; ut horum ope temulentis, & soporosis redditis piscibus, minori negotio prædari possent. Hac planta vescitur larva Sphingis Euphorbiæ *Linn.* & Capræ absque notabili præjudicio eam depascunt.

EUPHORBIA CYPARISSIAS: umbella multifida; dichotoma; involucellis subcordatis; ramis

154 DODECANDRIA TRIGYNIA.

sterilibus; foliis setaceis; caulinis lanceolatis.
Mant. 394.

Petala lunata. Fructus lævis.

Succus qui olim in officinis inveniebatur, iisdem cum præcedentibus viribus pollet. **DALE.** Extat tamen apud **SPROEGEL** experimentum, succum hujus plantæ juveni cato vi inditum, nullos malos effectus produxisse.

EUPHORBIA MYRSINITES: umbella suboctofida; bifida; involucellis subovatis; foliis spatulatis, patentibus, carnosis, mucronatis, margine scabris.

Radix, folia, semen, succus in officinis servabantur: succum alvum vehementius purgare **DIOSCORIDES** refert. **DALE.**

EUPHORBIA PALUSTRIS: umbella multifida; subtrifida; bifida; involucellis ovatis; foliis lanceolatis; ramis sterilibus.

Lactescens, acris, suspecta planta; cujus radices sub nomine radicum *Efulæ* in officinis prostant: vi corrodente, rubefaciente, vesicante, excoriantem, stimulantem, drastica præditæ. à **LINNE'**.

EUPHORBIA HYBERNA: umbella sexfida; dichotoma; involucellis ovalibus; foliis integerrimis; ramis nullis; capsulis verrucosis.

Radix, succus, folia, itidem officinalia fuerunt, & viribus cum reliquis conveniunt. Radicem tusam, aquæ inspersam, pisces necare **DIOSC.** refert, **DALE.**

EUPHORBIA DENDROIDES: umbella multifida; dichotoma; involucellis subcordatis; primariis triphyllis; caule arboreo.

Folia, semina, succus in officinis passim obveniunt, eosdemque effectus cum prioribus edunt.

DALE.

EUPHORBIA AMYGDALOIDES: umbella multifida; dichotoma; involucellis perforatis, orbiculatis; foliis obtusis. *Mant.* 394.

Esula caule crasso *Riv. tetr.* 227.

Semina, & radices, quamvis planta eadem cum aliis congeneribus acrimonia polleat, in scopum purgantem adhibentur; & ante plures annos Parisiis, radicis pulvis ut arcanum contra Febrem intermittentem vendebatur: **GMELIN.**

Ejus semina Sale, & Aceto etiam temperata, acerrima sunt. Radix minus vehemens, tamen vomitus & ventris fluxus producit. *Onom. Botan.*

EUPHORBIA SYLVATICA: umbella quinquefida; bifida; involucellis perfoliatis, subcordatis; foliis lanceolatis, integerrimis. *Mant.* *Petala* lunata.

Cum præcedentibus viribus convenit: radix olim in officinas recipiebatur. **DALE.**

EUPHORBIA CHARACIAS: umbella multifida; bifida; involucellis perfoliatis, emarginatis; foliis integerrimis; caule frutescente. *Mant.* 394.

Radix, folia, semina plantæ hujus in officinis asservantur; quæ omnia urenti vi, ut

&

144 DODECANDRIA MONOGYNIA.

PEGANUM HARMALA: foliis multifi-
dis.

Herba, & semina parva, angulosa, nigri-
cantia, olim in officinis asservabantur; quibus
homines inebriari adeo, ut subinde diutius
dormiant, scribunt Arabes. DALE.

Semina hujus in foro venalia assumunt
Turcæ, unde inebriantur; auctore BELLONIO
in itinerario: qui refert, Imperatorem Soliman-
num vesci femine solitum (teste JOVIO) igno-
rans quale esset, quod voluptatem adferret re-
rumque molestarum memoriam tolleret. Ex
hoc femine forte Bolus erat, quem KEMPFE-
RUS apud Persas in convivio assumpsit; unde
gaudio inexplicabili, quali antea nunquam im-
plebatur: inde amplexus, risus jocusque &c.
at finita cœna, dum adscendisset equum, vir-
tus aliam ideam ipsius cerebro implantabat;
haud aliter, ac si pegaso insidens, volitasset
per nubes, & coloratissimos iridis arcus, ac
si cum Dñs cœnasset: crastino die oblitus ge-
storum omnium. *Amœn. Acad. 6. p. 183.*

D I G Y N I A.

AGRIMONIA EUPATORIA: foliis cau-
linis pinnatis; impari petiolato; fructibus hi-
spidis. *Oed. Dan, 588.*

Diuretica, vulneraria, pellens &c. planta:
à LINNÉ. A Galeno medicamentis aperien-
tibus,

156 ICOSANDRIA MONOGYNIA.

& ceteræ pollent. Succus alvum purgat vehementius. DALE.

ICOSANDRIA
MONOGYNIA.

PRUNUS LAURO-CERASUS: floribus racemosis; foliis semper virentibus; dorso biglandulosis.

Planta ex Trapezunte in Europam anno 1576. advecta est; cujus folia officinæ receperunt: diuretica, narcotica vi pollet a LINNÉ. Flores, & folia odorem sat gratum possident; folia cum Lacte cocta huic amygdalinum saporem tribuunt; in quem usum diu trahebantur, quousque lethales inde secuti effectus, usum hunc noxium, generique nervoso inimicum, ostenderunt. JOANNES PHILIPPUS du ROI. *de Cultura Arborum sylvestrium p. 198. edit. Germ.* Ubi etiam refert, cum aqua destillata du HAMEL experimenta in cane fecisse, quem dosi unius cochlearis hujus aquæ intus ingestæ interfecit. Aperta hac victima, curatissima etiam inspectione, nullum Inflammationis vestigium detegere potuit, præter exaltatum amygdalarum amararum vehementer suffocantem odorem, aperto ventriculo illico erumpentem.

PRUNUS SPINOSA: pedunculis solitariis; foliis lanceolatis, glabris; ramis spinosis.

Mani-